

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-336/05
Бањалука, 10. 01. 2006.**

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Драгослава Лукића, као предсједника вијећа, Петра Бајића и Биљане Томић, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Д. са О. О. за Т., Г. и У. Т. д. о.о.Т.-Д., кога заступа Н. К., адвокат из Т., против туженог А. Д. за И. Г. Т., кога заступа М. Р., адвокат из Д., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Д. Пж-12/04 од 09. 02. 2005. године, на сједници одржаној 10. 01. 2006. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се дјелимично уважава, другостепена пресуда Окружног суда у Д. Пж-12/04 од 09. 02. 2005. године се преиначава и суди:

Жалба туженог се дјелимично уважава, преиначава се пресуда Основног суда у Т. Пс-21/03 од 08. 12. 2003. године у дијелу одлуке о плаћању законске затезне камате тако што се тужени обавезује да тужитељу на главни дуг 17 730, 55 КМ плати законску затезну камату почев од 08. 12. 2003. године до исплате.

У осталом дијелу (за плаћање главног дуга у износу од 17 730,55 КМ и законске затезне камате на главни дуг од 03.7. 1996. до 08. 12. 2003. године) ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Т. Пс-21/03 од 08. 12. 2003. године обавезан је тужени да тужиоцу плати 17 730,55 КМ са законском затезном каматом почев од 03. 7. 1996. године до исплате, уз накнаду трошкова спора у износу од 3 081,00 динара, све у року од 15 дана по правоснажности пресуде под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Д. Пж-12/04 од 09. 02. 2005. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужени ревизијом побија другостепену пресуду због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се обје нижестепене пресуде преиначе и тужбени захтјев одбије или да се обје нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Није поднесен одговор на ревизију.

Ревизија је дјелимично основана.

У тужби тужилац захтјевом тражи да му тужени за одузети грађевински материјал ближе наведен у изреци првостепене пресуде плати протувриједност у износу од 17 730,55 КМ са законском затезном каматом почев од 03. 7. 1996. године до исплате.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио слиједеће чињенично стање: да је на захтјев туженог број 117/03 а по налогу за изузимање ствари издатог од М. за Н. О. О. у Т. од 17. 4. 1993. године, тужени у априлу 1993. године изузео разног грађевинског материјала из

пословног простора тужиоца о чему је сачињен записник о преузимању грађевинског материјала број 287/93 од 29. 4. 1993. године, ближе наведеног у изреци првостепене пресуде; неспорно је међу странкама да тужени предметни грађевински материјал није користио за своје потребе, већ га је уградио у три куће породица погинулих бораца и у адаптацију девет кућа које су оштећене у ратним дејствима, што да је потврђено од стране М. О. – И. О СО-е Т. и Ц. З. издавањем потврде број 05/1-69/96 од 09. 10. 1996. године; да је пуномоћник тужиоца у овој парници С. Т. овлашћен за заступање тужиоца што је видљиво из извода из регистра првостепеног суда од 13.8. 1996. године, када је извршена измјена у регистру суда за тужиоца везану за његово заступање, а која измјена уписа је извршена на основу одлуке оснивача тужиоца од 31. 7. 1996. године број 1/96; да имовина тужиоца у Д. Р. није проглашена напуштеном имовином од стране надлежног управног органа, нити је донесена одлука од надлежног органа да се предметни грађевински материјал одузима као ратни плијен или стечен на другиначин; да је К. Д. из П. 31. 7. 2001. године доставила првостепеном суду извјештај о цијенама грађевинског материјала током 2001. године, а који је наведен у изреци првостепене пресуде.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су удовољили тужбеном захтјеву. Нижестепени судови, наиме, сматрају да је тужени незаконитим поступањем из пословних просторија тужиоца одузео предметни грађевински материјал кога није употребио за своје потребе, већ у куће трећих лица, на који начин му је причинио штету и позивом на одредбе чланова 154., 155. и 158. Закона о облигационим односима судио тако што је удовољио тужбеном захтјеву у износу наведеном у изреци првостепене пресуде са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбеј 03.7. 1996. године до исплате.

Одлука нижестепених судова о плаћању главног дуга је правилна, а није правилна одлука о плаћању законске затезне камате на главни дуг од подношења тужбе од 03.7. 1996. године до доношења првостепене пресуде 08. 12. 2003. године.

Не стоје приговори туженог да тужилац у овом спору није активно легитимисан.

Када су нижестепени судови током трајања поступка утврдили, да су оснивачи тужиоца одлуком број 1/96 од 31. 7. 1996. године овластили С. Т. да заступа тужиоца у правном промету са трећим лицима, која измјена је извршена уписом у регистар првостепеног суда од 13.8. 1996. године, онда је правилан закључак нижестепених судова да је тужилац као власник одузетог грађевинског материјала активно легитимисан у овом спору и да је С. Т. као његов пуномоћник овлашћен да га заступа у овом спору.

Материјално право није погрешно примијењено на штету туженог када је обавезан да тужиоцу плати штету у износу од 17 730, 55 КМ.

Да би по одредбама члана 154., 155. и 158. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске", бр. 17/93, 3/96 и 39/03, у даљем тексту: ЗОО) постојала одговорност штетника за накнаду штете, потребно је да су испуњене законске претпоставке: 1. да штета постоји; 2. да је проузрокована протуправном радњом или пропуштањем; 3. да се радња или пропуштање могу приписати у кривицу штетника; 4. да постоји узрочна веза између радње, односно пропуштања и настале штете.

У овом случају, а како то правилно закључују нижестепени судови, на страни тужиоца постоји протуправно поступање, јер је по његовом захтјеву за изузимање предметног грађевинског материјала из пословног простора туженог М. за Н.О. О. у Т. издало налог о његовом одузимању, по којем је тужени својим возилима грађевински материјал одвезао у свој пословни простор, а затим га уградио у куће породица погинулих бораца и куће оштећене у ратним дејствима, а ово одузимање је извршено у вријеме када је била проглашена непосредна ратна опасност, а затим и ратно стање на подручју Р. С., и у тим околностима одузимање се могло извршити само на начин прописан Уредбом о обавезној предаји ратног плијена стеченог на други начин („Службени гласник Српског народа у БиХ“, бр. 8/92, а затим Уредбом о провођењу материјалне обавезе за потребе одбране („Службени

гласник Српског народа у БиХ“ , бр. 7/92) и Упутства о спровођењу Уредбе о обавезној предаји ратног плијена Републичким робним резервама („Службени гласници Српског народа БиХ“, бр. 12/92) којима није регулисано одузимање грађевинског материјала као ратног плијена стеченог на други начин, нити је предметни грађевински материјал, као имовина тужиоца од стране надлежног управног органа проглашен напуштеном имовином.

Зато је тужени као штетник, дужан тужиоцу као оштећеном накнадити штету, јер одузети предметни грађевински материјала није могуће вратити тужиоцу, чија је вриједност у поступку код првостепеног суда утврђена путем вјештачења у вријеме доношења првостепене пресуде сагласно одредби члана 189. став 2. и 190. ЗОО, а законска затезна камата на главни дуг у смислу одредбе члана 277. став 1. ЗОО припада му од дана доношења првостепене пресуде, а не од дана подношења тужбе, како су то нижестепени судови погрешно судили.

Због реченог ревизија туженог у односу на плаћање главног дуга са затезном законском каматом од доношења првостепене пресуде указује се неоснованом, а основаном за плаћање законске затезне камате на главни дуг од подношења тужбе до дана доношења првостепене пресуде.

Стога је примјеном одредби члана 250. став 2. Закона о парничном поступку (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 58/03, 85/03 и 74/05, у даљем тексту:ЗПП) одлучено као у изреци у ставу 1., а примјеном одредби члана 248. ЗПП одлучено као у изреци у ставу 2.

Предсједник вијећа
Драгослав Лукић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић